

LIVING TOGETHER APART

Scheiden als partner, samenleven als ouders

VRAGENLIJST 2 OUDERS ‘Welke vorm van Living Together Apart past bij ons?’

Heb je besloten uit elkaar te gaan als partner of ben je recent gescheiden? En zoek je naar creatieve oplossingen op de vraag hoe je als ouders mentaal of fysiek ‘samen kunt blijven’ om de scheiding voor de kinderen minder ingrijpend te maken? Dan zijn er verschillende mogelijkheden.

Bijgaande vragenlijst is bedoeld om na te denken over verschillende LTA-vormen die in jullie situatie mogelijk kunnen zijn. Een randvoorwaarde voor succes is een bepaalde basishouding.

Daarom raden we deze vragenlijst pas aan nadat de eerste vragenlijst de vraag beantwoordde of jij en je ex-partner de juiste basishouding hebben.

In de vragen zit geen enkel oordeel verscholen; ze zijn bedoeld als inspiratie. Ze dienen enkel om in alle eerlijkheid de grenzen van de mogelijkheden af te tasten. Jullie verwachtingen worden op deze manier in beeld gebracht. Pas wanneer het kader duidelijk en afgebakend is, kan daarbinnen de oplossing gevonden worden. Eigenlijk is ze bedoeld om na te gaan hoe ‘together’ en ‘apart’ worden ingevuld. Neem de tijd voor dit proces.

Kijk niet alleen naar de situatie zoals die nu is. Probeer je voor te stellen hoe je in een toekomstige situatie de verhoudingen tussen jullie beiden zou willen regelen. Dat is misschien moeilijk, maar wel zeer nuttig.

Ook als jullie toe zijn aan aanpassing van een eerder gekozen vorm kan de vragenlijst gebruikt worden voor het herijken van de regeling.

Heb je na het invullen van de vragenlijst nog vragen, dan kan je ons mailen via contact@livingtogetherapart.eu en/ of een afspraak maken voor een adviesgesprek.

Na het doornemen van deze vragen kunnen jullie met elkaar tot een aantal afspraken komen. Soms met onderscheid tussen afspraken voor een overbruggingsperiode en andere afspraken voor langere termijn. Eén van de meespelende factoren is daarbij de leeftijd van de kinderen. Wij adviseren gemaakte afspraken met een juridisch karakter, te laten toetsen bij een jurist. Ook kan het nodig zijn een notaris of deskundig financieel adviseur in te schakelen. Doe dit wanneer het zinvol is om afspraken te beoordelen op rechtsgeldigheid en eventuele toekomstige gevolgen. Doe dat zoveel mogelijk samen, zodat je over dezelfde informatie beschikt om de juiste beslissingen te nemen.

OPMERKINGEN:

Wanneer in de vragenlijst sprake is van ‘kinderen’ wordt natuurlijk ook ‘kind’ bedoeld voor de gezinnen met één kind. Houd er ook rekening mee dat er lichte verschillen in benaming of wetgeving bestaan tussen Nederland en België.

Voor meer uitgebreide informatie : het boek ‘Living Together Apart’, Lannoo, augustus 2013.

Er volgen drie deel-vragen:

1. Vragen die je huidige situatie verduidelijken
2. Algemene vragen die je een inzicht geven hoever je in LTA kunt gaan
3. Vragen rond specifieke LTA keuzes die je wilt maken

Deel 1. HUIDIGE SITUATIE EN ACTIES DIE NODIG ZIJN

Huidige samenleefvorm:

- Gehuwd
- Samenwonend met geregistreerd partnerschap (NL)/ wettelijk samenwonend (B)
- Samenwonen zonder vastgelegde afspraken(NL) / feitelijk samenwonende (B)
- Al gescheiden
- Anders.....

Toelichting:

Geen enkele huidige samenlevingsvorm hoeft een creatieve vorm van ouderschap na de scheiding uit te sluiten. De huidige vorm kan wel invloed hebben op hoe je straks gemaakte afspraken gaat vastleggen. Bij een huwelijk zal een scheiding via de rechtbank nodig zijn; bij samenwonen is dat geen noodzaak. Toch kan het wenselijk zijn dat afspraken rond de kinderen zelfs bij beëindiging van samenwonen bekrachtigd worden. Dat is dus iets om over na te denken.

Acties nodig?

De volgende acties zijn mogelijk wat (het beëindigen van) onze huidige samenlevingsvorm betreft.....
(noteer hier of op een apart vel de acties die voor jou/ jullie van toepassing zijn)

Huidige woonsituatie:

- Koopwoning en beide (ex)-partners zijn eigenaar
- Koopwoning en één van de (ex)partners is eigenaar
- Huurwoning
- Aparte woningen:
  - en één van ons bewoont onze gemeenschappelijke woning
  - beiden in een woning die geen eigendom is van ons beiden
- Anders .....

Acties nodig?

De volgende acties zijn nodig om de toekomstige woonsituatie te regelen .....
(noteer hier of op een apart vel de acties die voor jou/ jullie van toepassing zijn)

Huidige vorm van Verzorging en Opvoeding van de kinderen:

- Overwegend één ouder; opvoedregels zijn door beide ouders afgesproken
- Overwegend één ouder, opvoedregels worden hoofdzakelijk door deze ouder bepaald
- Door beide ouders; opvoedregels zijn door beide ouders afgesproken

Toelichting:

Het is heel goed mogelijk dat er vóór de scheiding niet echt een gelijkwaardige verdeling in zorgtaken is. Geregeld bestaat de wens om dit na de scheiding meer gelijkmatig te verdelen, zodat de ouders een (meer) evenwaardige rol kunnen vervullen in de ontwikkeling van hun kind. De LTA vormen zijn hier heel geschikt voor.

Hou bij het maken van de afspraken rekening met leeftijd van kinderen en voorzie de veranderende situatie, zodat de kinderen (en ook de zorgende ouder) tijd krijgen om te wennen. (pagina 89 en 90 boek LTA).

Kinderen kunnen veel moeite hebben met veranderingen, nog meer met onzekerheden. Ze zoeken naar houvast en koesteren het. Zoek daarom uit welke houvasten uit het 'vroegere' leven je voor de kinderen kunt bewaren, zonder je eigen leven al te veel geweld aan te doen. Dit kan divers zijn, zoals hun huis, hun school, hun vrienden, maar ook de relatie met hun vader en moeder die hen samen opvoeden, die liefst geen ruzie maken, die samen met hen 'dingen' blijven doen (is het niet meer dagelijks dan toch af en toe).

Acties nodig?

Welke acties zijn zoal nodig om te regelen hoe we in de toekomst de zorg- en opvoeding zullen verdelen/opnemen?

(noteer hier of op een apart vel de acties die voor jou/ jullie van toepassing zijn)

Toelichting

Na het invullen van deel 1 heb je zicht op de huidige situatie en heeft het een aantal acties voor jou/ jullie opgeleverd. De gestelde vragen in deel 1 en ook delen 2 en 3 zijn specifiek gericht op het onderzoeken van mogelijke vormen. Algemene zaken welke betrekking hebben op de scheiding hebben we hier buiten beschouwing gelaten.

Deel 2. ONDERZOEK NAAR ELKAARS VERWACHTINGEN DIE JE INZICHT KUNNEN GEVEN HOEVER JE IN LTA KUNT GAAN

De antwoorden op deze vragen geven jullie aanwijzingen over hoever je in Living Together Apart kunt gaan en/of welke vorm voor jullie meest gepast kan zijn.

1. Wat betekent "samen ouder blijven" voor jou persoonlijk?

- Wat wil je minimaal samen blijven doen, beslissen,....?
- Wil je dit tijdelijk of tot ze volwassen zijn?
- Wil je ruim beginnen en stilaan afbouwen? Indien tijdelijk, voor hoelang zeker?
- Willen we nog samen dingen doen met de kinderen?
Zo ja, welk soort dingen?
Vaak, of af en toe?
- Willen we beiden de zorg en opvoeding tijdens bepaalde periodes volledig voor onze rekening nemen? Of overwegen we het behoud of het heruitdenken van een rollenpatroon van vóór de scheiding?

2. Hoe flexibel willen jullie zijn?

- Qua verblijf van de kinderen?
- Hebben jullie graag duidelijk afgelijnde takenpakketten?
- Kunnen en willen jullie voor mekaar inspringen? Met welke beperkingen, of onder welke voorwaarden?
- Hoe gaan jullie om met noodzakelijke aanpassingen van afspraken?

3. Hoeveel fysieke afstand hebben jullie elk nodig?

- Is het een optie mekaar dagelijks te zien?
- Of hebben we liever wat meer afstand en ruimte van mekaar, en leven we een beetje elk een eigen leven?

4. Hoeveel wil ieder prijs geven van persoonlijke behoeften ten voordele van de kinderen?

- Is er een nieuwe partner om rekening mee te houden (die eventueel ook eigen kinderen heeft)?
- Zou te veel onderlinge afhankelijkheid met de andere ouder veel spanning veroorzaken?
- Ben ik bereid persoonlijke vrijheid op te offeren? Zo ja, in welke mate? Welke voorstelling maak ik me daar heel concreet van?

5. Kunnen/willen jullie de eigen privacy gedeeltelijk opofferen?

- In welke mate?
- Wat kan wel/zeker niet?
- Wat heb ik nodig om enerzijds zelf persoonlijk gelukkig te zijn, en anderzijds het geluk van de kinderen te garanderen?

6. Welke beperkingen legt onze financiële situatie op? Of tegenovergesteld: welke mogelijkheden biedt ze?

7. **Welke afspraken zijn er voor jullie nodig rond eventuele nieuwe partners? Maak ze bespreekbaar.**

Welke gebeurtenissen kunnen jullie nog bedenken die een aanpassing van de afspraken nodig maken? Hoe zullen jullie dit dan aanpakken en bespreekbaar maken?

Toelichting:

Nieuw samengestelde gezinnen vormen vaak een complex geheel, en het is belangrijk dat ook hierover wordt nagedacht en gesproken. Voorkomen is ook in deze context beter dan genezen.

Om hierbij te helpen stelden we een aparte vragenlijst (3) samen die helpt om uit te maken welke plaats nieuwe partners kunnen innemen in het geheel zodat iedereen zich goed voelt.

Deel 3.

VRAGEN ROND SPECIFIEKE LTA KEUZES DIE JE WILT MAKEN – HET MODEL

Toelichting:

1. Het is heel goed mogelijk dat er in de situatie vóór de scheiding geen gelijkwaardige verdeling in zorgtaken is. Regelmatig bestaat de wens om dit na de scheiding meer gelijkmatig te verdelen, zodat de ouders een belangrijke rol kunnen vervullen in de ontwikkeling van hun kind. De LTA vormen zijn hier heel geschikt voor.

Hou bij het maken van de afspraken rekening met leeftijd van kinderen en eventuele opbouw van deze veranderende situatie, zodat de kinderen (en ook de zorgende ouder) kunnen wennen. (pagina 89 en 90 boek LTA).

2. Kinderen kunnen moeite hebben met veranderingen, maar nog meer met onzekerheden. Ze zoeken naar houvast en koesteren het. Zoek daarom uit welke houvasten uit het 'vroegere' leven je voor de kinderen kunt bewaren, zonder je eigen leven al te veel geweld aan te doen. Dit kan divers zijn : hun huis, hun school, hun vrienden, maar ook de relatie met hun vader en moeder die hen samen opvoeden, die liefst geen ruzie maken, die samen met hen 'dingen' blijven doen (is het niet meer dagelijks dan toch af en toe).
3. Vanuit Living Together Apart zijn verschillende situaties beschreven in combinatie met de woonsituatie. We lichten ze hier kort toe; daarna stellen we een aantal onderzoekende vragen.

- (Blijven) wonen in eenzelfde huis met gescheiden slaapkamers voor ouders als bewuste keus. Er zijn ook ouders die kiezen voor een gescheiden woonsituatie, maar dit niet kunnen realiseren vanwege problemen met verkoop woning. Zij kiezen dan tijdelijk voor birdnesting of blijven in dezelfde woning met duidelijke leefregels.

- Birdnesting: De kinderen blijven in hun vertrouwde huis wonen, terwijl de ouders wekelijks wisselen. Niet alleen geeft dit aan de kinderen een stevig houvast, ze bewaren ook hun gewoonten en hun vriendjes. Maar ook voor jullie als ouders is het een uitstekende oefening om je in te leven in de situatie van kinderen die wekelijks een andere thuis moeten opzoeken. Het is de ideale oefenschool om uit te testen in hoeverre je kunt stoppen met partner te zijn en in hoeverre je in staat bent met elkaar op een loyale manier om te gaan zonder ruziegekleter. De vraag bij birdnesting is waar de ouder verblijft op de momenten dat hij/zij niet de zorg voor de kinderen heeft. Soms heeft één van de ouders een nieuwe partner en verblijft daar. Indien dit nog een prille relatie is, kan een periode latten (Latrelatie) misschien meer soelaas bieden..

Als het budget erg beperkt is dan kan bv. deze tweede woning ook gedeeld worden zolang de birdnesting duurt. Als het delen van het huis mét de kinderen lukt, dan moet het delen van de andere woning toch ook kunnen. Meteen is het een uitstekende oefening om afstand te leren nemen van je vroegere partner door je bewust niet meer met diens zaken te bemoeien of zorgtaken op jou te nemen.

- Wonen in twee woningen grenzend aan elkaar. In deze situatie is het mogelijk op een eerste of tweede verdieping een toegangsdeur naar beide huizen te maken. Deze situatie is ook mogelijk op eenzelfde woontein. Veel ouderschaps- en familiale taken kunnen ouders dan samen blijven vervullen.

- Wonen in aparte woningen dicht bij elkaar: in dezelfde straat zijn, een paar straten van elkaar verwijderd of in dezelfde woonplaats. Zoveel mogelijk ouderschaps- en familiale taken samen blijven vervullen.
- Wonen in aparte woningen en zoveel mogelijk ouderschaps- en familiale taken samen blijven vervullen, terwijl de ouders toch niet erg in mekaars nabijheid wonen.

De volgende vragen gaan dieper in op de verschillende situaties.

1. Overwegen we te blijven wonen in **één woning?** (indien nee, ga naar vraag 2)

Tip: benoem voor jezelf waarom je gekozen hebt voor de scheiding? Heeft deze reden nog invloed op je keus om wel of niet te kiezen om te blijven wonen in één woning?

- a. Zo ja, als overgangsfase of voor ietwat langere periode?
- b. Willen we al afspreken tot wanneer we dit overwegen, of laten we het liever afhangen van hoe het in praktijk verloopt?

- a. Leent onze woning zich daartoe? Of zijn er aanpassingen nodig/mogelijk?
- b. Indien aanpassingen nodig zijn, kunnen we dit financieel bekostigen?
- c. Moeten we op zoek naar een andere woongelegenheden om toch samen (apart) te kunnen blijven wonen?

- a. Ingeval we in één huis blijven wonen hoe regelen we de huishoudelijke taken?
- b. Laten we dat wat aan het toeval over, of maken we duidelijke afspraken over wie wat doet?

- a. Ingeval we in één huis blijven wonen, hoe regelen we de financiën?
- b. Blijven we een gezamenlijke financiële huishouding voeren?
- c. Zo ja, voor wat? De woning, de kinderen?
- d. Kiezen we eerder voor aparte rekeningen met duidelijke afspraken wie wat betaalt?
- e. Hoe regelen we de kosten van de kinderen?
  - Werken we met een kindrekening (gezamenlijke rekening t.b.v. kinderen)? Zo ja, welke kosten worden daarvan betaald?
  - Anders.....

Tip: hoe concreter je zaken afspreekt, des te minder kans op ruis en energieverlindende discussie!

- a. Hoe regelen we de zorg rond de kinderen?
* (In Nederland verplicht via ouderschapsplan; voor iedereen aan te raden)
- b. Willen we beiden voortdurend verantwoordelijk (en beschikbaar) zijn hiervoor?
- c. Of overwegen we eerder afwisselend verantwoordelijk te zijn op vooraf afgesproken dagen?

Welke afspraken zijn nodig om onze privacy als ouders te waarborgen:

- a. Aparte slaapkamers zijn voldoende/
- b. Behalve aparte slaapkamers willen we ook afspraken over wie wanneer gezamenlijke ruimtes (bv. keuken, badkamer,...) gebruikt
- c. Anders.....

2. Overwegen we birdnesting? (indien nee, ga naar vraag 3)
<p>a. Zo ja, als overgangsfase of voor ietwat langere periode? b. Willen we al afspreken tot wanneer we dit overwegen, of laten we het liever afhangen van hoe het in praktijk verloopt?</p>
<p>Hoe regelen we de zorg rond de kinderen? <i>(In Nederland verplicht via ouderschapsplan; voor iedereen aan te raden)</i> <i>Let hierbij op de leeftijd van de kinderen voor het afspreken van een patroon.</i></p> <p>a. Willen we beiden voortdurend verantwoordelijk (en beschikbaar) zijn hiervoor? b. Of overwegen we eerder afwisselend verantwoordelijk te zijn op vooraf afgesproken dagen?</p>
<p>Welke afspraken zijn nodig om onze privacy als ouders te waarborgen:</p> <p>a. Gebruiken we aparte slaapkamers? b. Wat met onze spullen tijdens de periode dat we niet in de woning zijn? c. ....</p>
<p>Hoe gaan wij (de ouders) wonen op de momenten dat we niet bij de kinderen zijn? Kunnen we dit financieel bekostigen? Hoe?</p>
<p>Hoe regelen we de huishoudelijke taken?</p>
<p>Hoe regelen we de financiën?</p> <p>a. Blijven we een gezamenlijke financiële huishouding voeren? b. Zo ja, voor wat? De woning, de kinderen? c. Kiezen we eerder voor aparte rekeningen met duidelijke afspraken wie wat betaalt? d. Hoe regelen we de kosten van de kinderen? ☐ Werken we met een kindrekening (gezamenlijke rekening t.b.v. kinderen)? Zo ja, welke kosten worden daarvan betaald? ☐ Anders.....</p> <p>Tip: hoe concreter je zaken afspreekt, des te minder kans op ruis en energieverlindende discussie!</p>
<p>De privacy van ons als ouders kunnen we voldoende waarborgen door de vraag of jullie voor mekaar kunnen en willen inspringen.</p> <p>☐ Ja, wij lossen calamiteiten eerst met elkaar op ☐ Ja, maar alleen bij hoge uitzondering ☐ Nee, ieder 'dopt zijn eigen boontjes'</p> <p>Hoe flexibel willen we zijn over bv. de mogelijkheid tot bezoek van de ouder die op dat ogenblik niet bij de kinderen verblijft?</p>
<p>Welke afspraken maken we over een eventuele nieuwe partner? Mag die ook in het huis wonen?</p>

3. Wonen in twee woningen naast elkaar of op eenzelfde woongerrein. (indien nee, ga naar vraag 4)

Leent onze huidige woonsituatie zich daartoe?

- a. Zo ja, welke aanpassingen zijn daar nog voor nodig?
  - b. Indien aanpassingen nodig zijn, welke zijn dit en kunnen we dit financieel bekostigen?
  - c. Wat doen we in afwachting van deze aanpassingen?
- Zo nee, welke mogelijke oplossingen zijn er?

Hoe regelen we de zorg rond de kinderen?

(In Nederland verplicht via ouderschapsplan; voor iedereen aan te raden)

Let hierbij op de leeftijd van de kinderen voor het afspreken van een patroon.

- a. Willen we beiden voortdurend verantwoordelijk (en beschikbaar) zijn hiervoor?
- b. Of overwegen we eerder afwisselend verantwoordelijk te zijn op vooraf afgesproken dagen?

Hoe regelen we de financiën?

- a. Blijven we een gezamenlijke financiële huishouding voeren?
- b. Zo ja, voor wat? De woning, de kinderen?
- c. Kiezen we eerder voor aparte rekeningen met duidelijke afspraken wie wat betaalt?
- e. Hoe regelen we de kosten van de kinderen?
  - Werken we met een kindrekening (gezamenlijke rekening t.b.v. kinderen)? Zo ja, welke kosten worden daarvan betaald?
  - Anders.....

Tip: hoe concreter je zaken afspreekt, des te minder kans op ruis en energieverslindende discussie!

Kunnen en willen we voor mekaar inspringen?

- Ja, wij lossen calamiteiten eerst met elkaar op
- Ja, maar alleen bij hoge uitzondering
- Nee, ieder 'dopt zijn eigen boontjes'

Hoe flexibel willen we zijn over bv. de mogelijkheid tot bezoek van de ouder die op dat ogenblik niet bij de kinderen verblijft?

- a. Wordt dat best aangekondigd, of kan dat ook spontaan?
- b. Krijgen de kinderen bv. ook vrijheid om eens op bezoek te gaan bij de andere ouder? Zo ja, willen we hierover duidelijke afspraken,....

4. Wij willen **apart, maar wel dicht bij elkaar** wonen en nog bepaalde ouderschaps- en familiale taken samen blijven vervullen. **(indien nee, ga naar vraag 4)**

Waar gaan we wonen?

Als dat nog niet onmiddellijk kan, wat doen we in afwachting daarvan?

Hoe regelen we de zorg rond de kinderen?

(In Nederland verplicht via ouderschapsplan; voor iedereen aan te raden)

Let hierbij op de leeftijd van de kinderen voor het afspreken van een patroon.

- a. Willen we beiden voortdurend verantwoordelijk (en beschikbaar) zijn hiervoor?
- b. Of overwegen we eerder afwisselend verantwoordelijk te zijn op vooraf afgesproken dagen?

Hoe regelen we de financiën?

- a. Hoe regelen we de kosten van de kinderen?
  - Werken we met een kindrekening (gezamenlijke rekening t.b.v. kinderen)? Zo ja, welke kosten worden daarvan betaald?
  - Anders.....

Tip: hoe concreter je zaken afspreekt, des te minder kans op ruis en energieverlindende discussie!

Kunnen en willen we voor mekaar inspringen?

- Ja, wij lossen calamiteiten eerst met elkaar op
- Ja, maar alleen bij hoge uitzondering
- Nee, ieder 'dopt zijn eigen boontjes'

Hoe flexibel willen we zijn over bv. de mogelijkheid tot bezoek van de ouder die op dat ogenblik niet bij de kinderen verblijft? Wordt dat best aangekondigd, of kan dat ook spontaan?

Krijgen de kinderen bv. ook vrijheid om eens op bezoek te gaan bij de andere ouder? Zo ja, willen we hierover duidelijke afspraken,....

5. Wij gaan **apart wonen, maar willen ondanks de afstand tussen onze woonplaatsen** nog bepaalde ouderschaps- en familiale taken samen blijven vervullen.

Je kunt de vragen gebruiken onder punt 4.

Bijkomend wel volgende vraag:

Welke beperkingen ontstaan er door de afstand tussen jullie woonplaatsen?
Hoe gaan we die aanpakken?

In elke situatie kunnen ouders best ook nadenken over volgende vragen

Ongeacht onze woonsituatie willen wij graag volgende taken zoveel mogelijk samen opnemen:

- bepaalde maaltijden
- verjaardagen
- andere feestdagen
- hobby-activiteiten
- oudercontacten op school
- schoolfeesten, optredens, etc.
- .....

Toelichting:

Iedere situatie is uniek en dat geldt ook voor die van jullie.

We hebben veel vragen gesteld om het denkproces bij ieder van jullie op gang te brengen en input te geven voor jullie gesprek over de toekomst. Een kans op een derde weg, waarbij jullie samen een rol als ouder kunnen blijven vervullen. Super dat dit jullie doen en realiseer je dat jullie doorzettingsvermogen beloond zal worden.

Heb je aanvullende vragen stel ze daarom gerust via contact@livingtogetherapart.nl